

Pret Krieviju noteikto sankciju apiešanas novēršana un eksporta kontrole: atjauninātas vadlīnijas nozarei

Kopš 2022. gada 24. februāra Kanāda, Francija, Vācija, Itālija, Japāna, Apvienotā Karaliste, Amerikas Savienotās Valstis un Eiropas Savienība (kopā sauktas “G7 valstis” jeb “G7”) ir ieviesušas bezprecedenta sankciju režīmus un eksporta kontroles, tādējādi ierobežojot Krievijas piekļuvi tehnoloģijām un citiem materiāliem, kas nepieciešami tās militāro operāciju un nelikumīgās karadarbības īstenošanai Ukrainā. G7 ir saskaņojusi noteikumus arī ar Globālo eksporta kontroles koalīciju (*Global Export Control Coalition* jeb GECC). Tā ir 39 dalībvalstu koalīcija, kas ir ieviesusi būtībā līdzīgus kontroles pasākumus, reaģējot uz neizprovocēto un nepamatoto Krievijas iebrukumu Ukrainā.¹

G7 valstu grupas paveiktais darbs ir iespaidojis Krievijas piekļuvi precēm un tehnoloģijām, kas tiek izmantotas ieroču izstrādes vajadzībām. Saskaņota eksporta kontrole un sankciju izpilde ir ierobežojusi Krievijas piekļuvi galvenajiem tirgiem, no kuriem tā iegādājās nepieciešamās tehnoloģijas. Tāpat G7 valstu rīcība ir pasliktinājusi Krievijas ekonomisko stāvokli un Maskavas spēju gūt ienākumus, ko varētu izmantot Rietumu tehnoloģiju iegādei.

Lai nodrošinātu sankciju izpildi un daudzpusēju eksporta kontroli, kā arī liegtu Krievijai izmantot G7 ekonomikas priekšrocības, 2023. gada februārī G7 paziņoja par jauna izpildes koordinācijas mehānisma (*Enforcement Coordination Mechanism* jeb ECM) izveidi. 2023. gada septembrī ECM izveidoja Eksporta kontroles noteikumu izpildes darba apakšgrupu (*Sub-Working Group on Export Control Enforcement*), kurā G7 pārstāvji apmainīsies ar informāciju un darbības rezultātiem, apspriedīs tendences pētniecības un analīzes jomā, kā arī dalīsies ar labās prakses piemēriem.

Savstarpēji saskaņotas rīcības ietvaros G7 Eksporta kontroles noteikumu izpildes darba apakšgrupas galvenais uzdevums ir sniegt nozarei vadlīnijas par to, kā novērst kontrolei pakļauto preču prettiesisku novirzīšanu uz Krieviju, tostarp ar trešo valstu starpniecību. Mūsu kopīgais mērķis ir palīdzēt nozarei identificēt sankciju apiešanas praksi, ko īsteno Krievija un ievērot GECC kontroles prasības, tādējādi aizsargājot tehnoloģijas no nelikumīgas piesavināšanās, novēršot kaitējumu reputācijai un mazinot atbildības risku, vienlaikus nodrošinot ieviestā eksporta kontroles un sankciju režīma izpildi.

Šajā vadlīniju dokumentā ietverta turpmāk minētā informācija:

1. Augstas prioritātes preču saraksts, kurā ietvertas preces ar paaugstinātu risku tikt novirzītām uz Krieviju;
2. Atjaunināti riska indikatori jeb sarkanie karogi (*red flag*), kas norāda par iespējamu eksporta kontroles un/vai sankciju apiešanu;
3. Labās prakses piemēri rīcībai gadījumos, ja identificēti riska indikatori, un
4. Avoti un saites informācijas meklēšanai, lai sekmētu padziļinātas izpētes (*due diligence*) veikšanu.

¹ GECC ietilpst Austrālija, Kanāda, 27 Eiropas Savienības dalībvalstis, Islande, Japāna, Lihtenšteina, Jaunzēlande, Norvēģija, Korejas Republika, Šveice, Taivāna, Apvienotā Karaliste un Amerikas Savienotās Valstis.

Krievijas rīcība nolūkā izvairīties no eksporta kontroles un sankcijām

Krievija ir parādījusi, ka tā izmanto maldinošu taktiku, lai izvairītos no eksporta kontroles un apietu pret to noteiktās sankcijas. Krievijas proliferatori darbojas kā starpnieki un novirza divējāda lietojuma tehnoloģijas, sankcijām pakļautas preces no trešajām valstīm uz Krieviju.

Tādējādi ir svarīgi, lai visi piegādes ķēdes dalībnieki (piemēram, eksportētāji, re-eksportētāji, ražotāji, izplatītāji, tālākpārdevēji un pakalpojumu sniedzēji, piemēram, finanšu iestādes, loģistikas uzņēmumi, transporta pakalpojumu sniedzēji, ekspeditori, noliktavu pārvaldītāji un muitas aģenti) apzinātos sankciju apiešanas riskus, ko rada Krievijas īstenotā preču un tehnoloģiju nelikumīga ieguve, un veiktu atbilstošus pasākumus, lai riskus mazinātu.

Lai nodrošinātu preču un tehnoloģiju nelikumīgu ieguvu, Krievijas valdība ir veikusi šādas darbības:

- 2023. gada 25. aprīlī Krievijā tika izdots rīkojums (dekrēts) Nr. 302, ar kuru tika pilnvarota Federālā valsts īpašuma pārvaldības aģentūra (*Rosimuschestvo*) atsavināt un pārvaldīt Krievijas aktīvus, kas pieder ārvalstu juridiskām vai fiziskām personām no “nedraudzīgām valstīm”. Šie aktīvi iekļauj Krievijas uzņēmumu akcijas, īpašumtiesības vai vērtspapīrus.
- 2022. gada 1. maijā Krievijā tika parakstīts rīkojums (dekrēts) Nr. 250, ar kuru noteiktām organizācijām, tostarp GECC uzņēmumiem, kas darbojas informācijas tehnoloģiju kritiskās infrastruktūras nozarē Krievijā, tiek pieprasīts nodrošināt Krievijas Federālajam drošības dienestam (FSB) netraucētu piekļuvi (tostarp attālinātu piekļuvi) saviem informācijas resursiem uzraudzības nolūkos. Rīkojums varētu ļaut nesankcionēti piekļūt patentētai informācijai, tostarp šifrēšanas programmatūrai, uz kuru var attiekties eksporta kontrole.
- 2022. gada 29. martā Krievijā tika pieņemta rezolūcijas Nr. 506 un Nr. 1532, ar ko tika legalizēts “paralēlais imports”. Tas Krievijai ļauj saglabāt piekļuvi ārvalstu intelektuālajam īpašumam bez sākotnējo preču zīmju īpašnieku piekrišanas, tādējādi veicinot GECC tehnoloģiju zādzību un pārkāpjot eksporta kontroli un sankcijas.
- 2022. gada 5. martā un 2022. gada 4. maijā Krievijā attiecīgi tika izdots rīkojums (dekrēts) Nr. 95 un rīkojums Nr. 254, kas ierobežo “nedraudzīgo valstu” personu dividenžu pārskaitījumus uz ārvalstu banku kontiem. Maksājumus iespējams veikt tikai Krievijas rubļos uz īpašu “C” tipa kontu Krievijas bankā. Šie ierobežojumi ir spēkā vismaz līdz 2024. gada 30. septembrim līdz tiek apstiprināts papildu termiņa pagarinājums.
- 2022. gada 8. septembrī Krievijā tika parakstīts rīkojums (dekrēts) Nr. 618, kas paredz, ka personām, kas saistītas ar “nedraudzīgām valstīm”, ir jāsaņem valdības Ārvalstu ieguldījumu kontroles komisijas apstiprinājums, lai veiktu jebkuru tiešu vai netiešu darījumu ar līdzdalību Krievijas sabiedrībās ar ierobežotu atbildību vai tāda darījuma rezultātā iegūtu vadības tiesības tajās.
- 2014. gadā Krievijā tika papildināts informācijas, kas uzskatāma par valsts noslēpumu, saraksts, pievienojot tajā “Informāciju par divējāda lietojuma preču eksportu uz vai importu no Krievijas, uz kurām attiecas eksporta kontrole, un kuras priekšlaicīga izplatīšana var apdraudēt nacionālo drošību”. Saraksts pirmo reizi tika izdots 1995. gada 30. novembrī saskaņā ar rīkojumu (dekrētu) Nr. 1203. Kopš tā laika šis informācijas apmaiņas aizliegums ir ierobežojis valstu spēju īstenot atbilstības kontroles pasākumus, kas nepieciešami eksporta kontroles noteikumu ievērošanai.

1) Kopīgu augstas prioritātes preču saraksts (CPHL)

Eiropas Savienība, Japāna, Apvienotā Karaliste un Amerikas Savienotās Valstis ir izstrādājušas kopīgu augstas prioritātes preču sarakstu (CHPL), lai uzsvērtu nozarei, ka šīm precēm ir paaugstināts risks, ka tās tiks prettiesiski novirzītas uz Krieviju, jo tās ir būtiskas Krievijas izvērstās karadarbības atbalstam. Šīs preces atrastas kaujas laukā Krievijas ieročos vai ir identificētas kā nozīmīgas preces Krievijai, lai ražotu militāro aprīkojumu.

Veicot darījumu padziļinātas pārbaudes, CHPL nodrošina nozarei nepieciešamo atbalstu. Šī dokumenta publicēšanas brīdī CHPL ietvertas 50 preču pozīcijas, ko Krievija vēlas iegādāties kara vajadzībām. Minētās 50 pozīcijas ir identificētas, izmantojot kodēšanas harmonizētās sistēmas (HS jeb kombinētās nomenklatūras) sešu ciparu kodus, kas ir standartizēta preču klasifikācijas skaitliskā metode, kas ir zināma eksportētājiem, preču pārvadātājiem un ekspeditoriem visā pasaulē. CHPL pieejams [šeit](#). Saite ir pieejama arī vadlīniju sadaļā “Papildu resursi”.

1. LĪMENIS	Integrālās shēmas (sauktas arī par mikroelektroniku). Šīm precēm ir izšķiroša nozīme moderno Krievijas precīzas vadāmības ieroču sistēmu ražošanā, jo pastāv iekšzemes produkcijas trūkums un ir ierobežots pasaules mēroga ražotāju skaits.
2. LĪMENIS	Citas elektronikas (piemēram, ar bezvadu sakariem saistītās) preces, ko Krievija, iespējams, zināmā mērā spētu nodrošināt ar iekšzemes produkcijas palīdzību, taču savā militārajā aprīkojumā tā dod priekšroku G7 vai GECC partneru izcelsmes tehnoloģiju izmantošanai.
3. A LĪMENIS	Citas elektronisko ierīču komponentes, kas tiek izmantotas Krievijas ieroču sistēmās, ar plašāku piegādātāju loku.
3. B LĪMENIS	Krievijas ieroču sistēmās izmantotie mehānismi un citas komponentes.
4. A LĪMENIS	Elektronisko ierīču komponentu, shēmas plašu un moduļu izstrādes, ražošanas un kvalitātes testēšanas iekārtas.
4. B LĪMENIS	Datoru skaitlisko kontrolierīču (CNC) darbgaldi un detaļas. Krievijas militāri rūpnieciskais komplekss modernu ieroču ražošanā lielā mērā atkarīgs no G7 vai GECC valstu izcelsmes tehnoloģijām.

2) Riska indikatori jeb “sarkanie karogi”

G7 ir identificējusi šādus **riska indikatorus jeb “sarkanos karogus”** (*red flag*), kas norāda par iespējamu eksporta kontroles un sankciju apiešanu.

Nozares pārstāvji tiek aicināti izmantot riska indikatorus un pirms eksporta uzsākšanas veikt padziļinātu izpēti (due diligence), kā arī aicinām pievērst uzmanību citiem iespējamiem indikatoriem, kas nav uzskaitīti turpmāk.

Pēkšņas izmaiņas uzņēmējdarbības veidā pēc 2022. gada 24. februāra vai pēc izmaiņām eksporta kontroles / sankciju noteikšanas jomā, tostarp, bet ne tikai:

- Jauni Kopīgu augstas prioritātes preču sarakstā (CHPL) iekļautu preču importētāji vai eksportētāji, jo īpaši personas, kas atrodas tajā pašā adresē, kurā atrodas subjekts, kuram piemērotas sankcijas.
- Esošam CHPL sarakstā iekļauto preču importētājam ir ievērojami palielinājusies importa vērtība un/vai apjoms.
- Esošs CHPL sarakstā iekļauto preču eksportētājs / re-eksportētājs, kas līdz 2022. gada 24. februārim piegādes galvenokārt veica uz Krieviju, pēc 2022. gada 24. februāra piegādes veic jauniem partneriem trešajā valstī vai trešajās valstīs.

Viltota, neprecīza vai trūkstoa dokumentācija, tostarp:

- Nepatiesas eksporta deklarācijas.
- Preču nepareiza klasificēšana, tostarp HS koda, kas nav CHPL kods, izmantošana, lai slēptu CHPL pozīciju(-as).
- Pazemināta preču vērtība.
- Viena HS koda izmantošana, eksportējot preci, un cita HS koda izmantošana, precei nonākot trešajā valstī.
- Dokumentos ir norādīts, ka preces, kas paredzētas uzņēmumiem, kas tradicionāli ir zināmi vai saistīti ar militārām struktūrām, tiek izmantotas civiliem mērķiem.

Galalietotāja slēpšana, piemēram:

- Piegāžu novirzīšana caur trešo valsti vai vairākām trešajām valstīm, kas var ietvert:
 - juridiskas personas ar čaulas veidojumu pazīmēm, aizsegsabiedrības, starpniekus, brokerus un/vai vairāku līmeņu akreditīvus;
 - vairākus trešo valstu kravas ekspedītorus un/vai kravas pārvadātājus.
- Kravas ekspedītorā vai fraktēta gaisa kuģa operatorā kā galalietotāja norādīšana.
- Eksportētajai precei tiek izmantots neskaidrs transportēšanas maršruts.
- Sūtījuma transportēšana caur Krieviju galalietotājam trešajā valstī.
- Mākslīgi pagarināta preču piegādes ķēde vai finanšu plūsma.
- Precei nonākot pie kravas ekspedītorā, bez eksportētāja ziņas tiek mainīti preces pārvadāšanas nosacījumi.

Neatbilstības darījumā, tostarp, bet ne tikai:

- Pārvadāšanas maršruts ir neatbilstošs preču veidam un/vai galamērķim.
- Preču apjoms un vērtība neatbilst veikto maksājumu apjomam.
- Darījumā iesaistīts neparasti liels preču daudzums.
- Nekonsekventa informācija tirdzniecības dokumentos un finanšu plūsmā, piemēram, nosaukumi, uzņēmumi, adreses un/vai galamērķis.

Neskaidra informācija un/vai nepilnīga informācija, piemēram:

- Klients sniedz nepilnīgu informāciju, jo īpaši par preču galalietotāju un/vai galalietojuma veidu.
- Klients vai pārdevējs atsakās sniegt papildu informāciju, tostarp galalietotāja apliecinājumu, ja tāds tiek pieprasīts.

Rēķina vērtība tiek sadalīta mazākās summās, lai nepārsniegtu sankcijām pakļautu preču vērtību vai eksporta kontroles ierobežojumus.

- Šāds paņēmieni bieži tiek izmantots luksusa precēm.
- Preces var tikt piegādātas nelielos, biežos sūtījumos uz galveno atrašanās vietu, piemēram, noliktavu trešajā valstī, kur tās tiek apvienotas vienā sūtījumā.

Aizdomīga klienta informācija, piemēram:

- Adrešu neatbilstība juridiskās personas darbības veidam, piemēram, kā juridiskā adrese norādīta dzīvesvietas adrese.
- Pasūtītās preces neatbilst klienta darbības jomai.
- Klients gandrīz nemaz vai vispār nav atrodams interneta vidē. Klienta uzņēmuma tīmekļa vietne nedarbojas un/vai tajā ir maz informācijas.
- No 2022. gada klienta tīmekļa vietnē ir veiktas izmaiņas, lai novērstu saistību ar Krieviju, taču klients nav apliecinājis, ka vairs neveic eksportu uz Krieviju.
- IP adrese neatbilst klienta norādītajai atrašanās vietai. Piemēram, uzņēmums trešajā valstī var pārvaldīt tīmekļa vietnes no Krievijas IP adreses.
- Personāls, adrese vai tālruna numurs sakrīt vai ir aizdomīgi līdzīgs informācijai, kas atrodama sankciju sarakstos vai kontrolosarakstos.

Klientam ir saistība ar aizdomīgām struktūrām, piemēram:

- Klientam ir biznesa saistība ar Krieviju, piemēram:
 - filiāle, meitasuzņēmums vai mātesuzņēmums Krievijā;
 - viens vai vairāki Krievijas vai Baltkrievijas akcionāri;
 - klients sadarbojas ar Krievijas uzņēmumu;
 - klientam ir saistība ar personām vai struktūrām, kas saistītas ar Krievijas aizsardzības nozari.
- Klients atrodas tajā pašā adresē, kurā atrodas G7 dalībvalsts norādīta vai sankcijām pakļauta struktūra.
- Jauna klienta norādītā atrašanās vieta sakrīt ar G7 dalībvalsts norādītu vai sankcijām pakļautu uzņēmumu, un tā akcionārs un/vai sekretārs ir kopīgs uzņēmums.
- Klients iepriekš ir sadarbojies vai uztur attiecības ar personām vai struktūrām, kurām tagad ir piemērotas sankcijas.
- Klients ir saistīts ar uzņēmumiem, par kuriem ir aizdomas vai par kuriem ir zināms, ka tie veic sankcijām pakļautu preču un/vai tehnoloģu tirdzniecību uz Krieviju.

Aizdomīga uzņēmējdarbības prakse, piemēram

- Klients ir iesaistīts ierobežotas pieejamības vai augsta riska preču, jo īpaši CHPL sarakstā iekļauto preču, pārvadāšanas, tirdzniecības, iegādes vai piegādes darījumos.
- Klients veic eksportu vienu reizi, bet pēc tam tirdzniecības jomā neatgriežas.

Pēdējā brīdī veiktas izmaiņas darījumā iesaistītajās pusēs, mainot juridisko personu Krievijā vai Baltkrievijā uz juridisku personu citā valstī.

Maksājumi, kas saņemti no trešajās valstīs esošām struktūrām, kas citādi darījumos nav iesaistītas, jo īpaši valstīs pret kurām noteiktas sankcijas.

Klients nevēlas sniegt apliecinājumu, ka tas nepārdos preces Krievijai vai sankcijām pakļautajām pusēm trešajās valstīs.

3) Labās prakses piemēri

Saskaroties ar iepriekš norādītajiem vai citiem riska indikatoriem, nepieciešams veikt papildu uz risku balstītu klienta un darījuma padziļinātu pārbaudi, lai novērstu riskus un tādējādi mazinātu mēģinājumus izvairīties no attiecīgas GECC eksporta kontroles un/vai sankcijām. Tā kā konkrēta riska indikatora konstatēšana uzreiz nenorāda par noziedzīgu vai aizdomīgu darbību, pirms noteikt, vai attiecīgais darījums ir aizdomīgs vai saistīts ar iespējamu eksporta kontroles un/vai sankciju apiešanu, ir jāņem vērā visi ar minēto gadījumu saistītie fakti un apstākļi. Universāla pieeja pilnīgi visās situācijās nav iespējama.

G7 aicina tirgotājus uzņemties atbildību, uzlabojot eksporta atbilstības kontroles procesu un veicot padziļinātas pārbaudes. **Mēs stingri iesakām veikt šādus pasākumus, ja konstatējat turpmāk norādītos vai citus riska indikatorus jeb “sarkanos karogus”:**

1

Jāveic darījumā iesaistīto pušu pārbaude publiski pieejamajos sankciju sarakstos (skatīt sadaļu “Papildu resursi”, kur apkopotas atsevišķu G7 valstu tīmekļa vietnes, kurās veicama informācijas pārbaude). Sankciju sarakstos jāpārbauda gan vārds, uzvārds (nosaukums), gan adrese. Kur atbilstoši, jāsalīdzina darījumā iesaistīto pušu informācija ar bezpeļņas organizāciju apkopoto informāciju, identificējot uzņēmumus, kas rada augstu risku, ka nākotnē varētu tikt veikta preču plūsmas novirzīšana.

- Ja sankciju sarakstā tiek atrasta sakrītība attiecībā uz adresi, bet ne uzņēmuma nosaukumu, ieteicams veikt papildu padziļinātu pārbaudi, kā norādīts turpmāk.
- Adrese, kas atbilst vienam vai vairākiem publiski pieejamiem sankciju sarakstiem, var norādīt uz čaulas veidojumu vai trasta un uzņēmumu pakalpojumu sniedzēju (sekretāru) izmantošanu.

2

Jāveic papildu padziļināta pārbaude, veicot turpmāk norādītās darbības:

- Noskaidrot detalizētu informāciju par preču galalietojumu, galalietotāju un/vai galamērķa valsti.
- Pieprasīt no klienta papildu informāciju par tā vēsturi, uzņēmējdarbības praksi utt.
- Veikt publisko avotu izpēti, meklējot informāciju par klientu, tostarp izmantojot publiski pieejamos uzņēmumu reģistrus un komerciāli pieejamās tirdzniecības datubāzes.
- Pieprasīt, lai klienti paraksta rakstisku apliecinājumu, ka preces netiks nodotas personām Krievijā vai Baltkrievijā vai sankcijām pakļautām personām trešajās valstīs.
- Papildināt/veikt grozījumus izplatītāju līgumos, pieprasot izplatītājiem īstenot padziļinātas pārbaudes pasākumus, kā norādīts šajā vadlīniju dokumentā.

3

Nepieciešams izanalizēt eksporta kontroles un/vai sankciju apiešanas risku. Pēc padziļinātas pārbaudes veikšanas atkārtoti ir jāizvērtē riska indikatori un visa pieejamā informācija, nosakot:

- Vai konstatētos riska indikatorus ir iespējams izskaidrot vai pamatot?
- Vai ir iespējams noteikt labticīgu (*bona fide*) darījumā iesaistīto pusi?
- Vai ir iespējams apstiprināt darījuma likumību?

4

Ja bažas pastāv arī pēc pārbaudes veikšanas:

- Izvairieties no darījuma veikšanas.
- Nododiet informāciju savas valsts atbildīgajai iestādei eksporta kontroles / izpildes / muitas kontroles jomā.

4) Papildu resursi

Informācijas meklēšanas rīki:

[Konsolidētais Kanādas autonomo sankciju saraksts](#)

[Eiropas Savienības \(ES\) konsolidētais finanšu sankciju saraksts](#)

[Apvienotās Karalistes sankciju saraksts](#)

[Amerikas Savienoto Valstu konsolidētais pārbaužu veikšanas \(skrīninga\) saraksts](#)

Vadlīniju dokumenti:

Kanāda:

- [Ierobežoto preču un tehnoloģiju saraksts](#)
- [Noteikumi par īpašiem ekonomiskiem pasākumiem \(Krievija\)](#)

Eiropas Komisija:

- [Kopīgu augstas prioritātes preču saraksts](#)
- [Eiropas Komisijas vadlīnijas ES uzņēmējiem](#)
- [Sankciju tīmekļa vietnes \(viedokļi, bieži uzdotie jautājumi\)](#)

Eksporta izpildes pieciņi (Export Enforcement Five, E5):

- [Vadlīnijas nozarei un akadēmiskajai videi](#)

Vācija:

- [“Sankciju apiešana – vadlīniju dokuments, lai sniegtu atbalstu uzņēmumiem saistībā ar sankcijām pakļautām precēm” \[Sanktionsumgehung – Hinweispapier zur Unterstützung der Unternehmen beim Umgang mit warenverkehrsbezogenen Sanktionen\]”](#)
- [“Sankciju apiešana – Novērojums: karadarbībai nepieciešamas preces uz Krieviju aizvien biežāk sūta ES uzņēmumu meitasuzņēmumi ārvalstīs \[Sanktionsumgehung – Hinweis: Kriegsrelevante Güter gelangen vermehrt von ausländischen Tochtergesellschaften von EU-Unternehmen nach Russland\]”](#)

Japāna:

- [Vadlīnijas, paskaidrojoši materiāli, saistītie noteikumi \(japāņu valodā\)](#)
- [Kontrolētās preces, sankciju subjekti, pieteikuma veidlapas, bieži uzdotie jautājumi \(japāņu valodā\)](#)

Apvienotā Karaliste:

- [Rīkojums 2023/08: Krievijas sankcijas – tirdzniecības sankciju apiešana](#)
- [Valsts ekonomisko noziegumu centrs: Brīdinājuma gadījumi \(red alert\) – augsta riska preču eksports](#)

Amerikas Savienotās Valstis:

- [Labās prakses piemēri: Sertifikācija, lai novērstu visaugstākās prioritātes preču novirzīšanu uz Krieviju](#)
- [Vadlīnijas izvairīšanās no prioritāro harmonizētās sistēmas kodu piemērošanas Krievijai novēršanai](#)
- [Industrijas un drošības birojs \(BIS\): Krievijas un Baltkrievijas eksporta kontroles pasākumi](#)